

Sử dụng diclofenac liên quan với tăng nguy cơ biến chứng tim mạch

Viết bởi Biên tập viên

Chủ nhật, 21 Tháng 4 2013 10:25 -

Theo Medscape. Feb 13, 2013

Diclofenac là một thuốc kháng viêm không steroid (NSAID) thường được sử dụng để điều trị đau và viêm do viêm khớp. Hiện nay, thuốc này nằm trong danh sách thuốc thiết yếu (EML) của 74 quốc gia. Theo một meta-analysis có thể truy cập 17 quốc gia, diclofenac là NSAID được sử dụng phổ biến nhất; nó có thể phân bổ theo mức độ phổ biến của 3 thuốc ofibuprofen, naproxen và acid mefenamic cùng loại. Hai thuốc có nguy cơ cao là diclofenac and etoricoxib chiếm 1/3 tổng phân bổ các quốc gia này. Ở các nước Tây Âu và Bắc Mỹ, tỷ lệ sử dụng diclofenac theo điều trị thấp (chiếm khoảng 5-6% tổng NSAID ở Mỹ và 17% ở Canada) nhưng lại rất phổ biến ở các nước không thuộc Tây (chiếm khoảng 30-40% tổng phân bổ Việt Nam, Pakistan, Trung Quốc và các nước khác). Bên cạnh đó, các nước này thường sử dụng nhóm thuốc này, đặc biệt là điều trị với diclofenac. Thực tế, nhóm quốc gia này đang trải qua một nền dịch bệnh lý tim mạch phổ biến hơn mà tiền sử bệnh lý này đang có xu hướng gia tăng ở các nước thuộc Tây.

Nhiều nghiên cứu cho thấy việc sử dụng diclofenac liên quan với tăng đáng kể nguy cơ các biến

chứng tim mạch (38-63% tùy theo nghiên cứu). Nguy cơ biến chứng tim mạch của diclofenac tương đương với mức thuốc ức chế COX-2 là rofecoxib thuốc này đã bị rút khỏi thị trường ngay do có đặc tính tim mạch. Với liều diclofenac là ngay cả những liều thấp cũng làm tăng nguy cơ biến chứng tim mạch. Vì vậy, có một số nhà khoa học đề nghị nên loại bỏ thuốc này ra khỏi danh sách thuốc thiết yếu (EML). Hai tác giả McGettigan và Henry thực hiện một phân tích gộp bao gồm những nghiên cứu quan sát và ngẫu nhiên về nguy cơ tương đương biến chứng tim mạch của nhóm thuốc NSAID. Kết quả, bệnh nhân sử dụng một trong các thuốc Rofecoxib, etoricoxib và diclofenac liên quan chặt chẽ với tăng nguy cơ đáng kể khi so sánh với những người không dùng. Rofecoxib làm tăng 27-45% biến chứng tim mạch. Etoricoxib tăng nguy cơ biến chứng gộp hơn 2 lần so với không dùng. Trong 2 nghiên cứu quan sát, diclofenac làm tăng 38% và 39% nguy cơ nhồi máu cơ tim cấp. Trong 1 nghiên cứu ngẫu nhiên khác, diclofenac cũng liên quan với tăng 63% nguy cơ biến chứng tim mạch so với không dùng. Ngoài ra, việc sử dụng nhóm thuốc NSAID liên quan với tăng dài dòng nguy cơ biến chứng mạch vành ở những bệnh nhân đã bị nhồi máu cơ tim trước đây. Trong một nghiên cứu với > 43.000 bệnh nhân nhồi máu cơ tim nhận thấy NSAID liên quan với tăng 59% nguy cơ tử vong sau 1 năm và tăng 63% sau 5 năm sử dụng, nguy cơ tử vong do mạch vành và nhồi máu cơ tim tái phát cũng tăng.

NSAID là nhóm thuốc quen thuộc đối với thầy thuốc nên dễ dàng kê đơn vô tội vạ. Và bệnh nhân, đặc biệt là người lớn tuổi do những vấn đề về xương-khớp nên thường xuyên sử dụng nhóm thuốc này. Nên biết rằng, nguy cơ biến chứng tim mạch liên quan với cường độ kê đơn và sử dụng thuốc. Diclofenac thường kê đơn ở mức liều 100- 150mg/ngày, dễ dàng gây biến chứng tim mạch; liều càng cao nguy cơ càng lớn; liều trung bình dễ dàng sử dụng và bán trên thị trường là đủ cao. Theo các tác giả, diclofenac và rofecoxib dù với liều thấp nào cũng liên quan với tăng nguy cơ tim mạch. Còn đối với những thuốc khác như ibuprofen, naproxen và celecoxib có những liều an toàn đối với hệ tim mạch. Indometacin và meloxicam có nguy cơ tim mạch vừa phải, hơn cả naproxen. Celecoxib và ibuprofen liều cao sử dụng trong các thử nghiệm lâm sàng liên quan với tăng nguy cơ đặc tính tim mạch, nhưng với những liều thấp hơn được bán trên thị trường thì không có đặc tính này.

Hiện nay, nguy cơ tim mạch liên quan với nhóm thuốc NSAID đang bị đánh giá thấp. Mặc dù, nguy cơ đối với diclofenac có hơn cả naproxen so với những thuốc khác, nhưng chúng ta phải coi đây là một vấn đề thuốc của toàn bộ nhóm thuốc NSAID hơn là của một thuốc riêng lẻ. Theo tác giả Gabriel Steg, người trình bày naproxen, thầy thuốc nên tránh sử dụng kéo dài NSAID cho bệnh nhân mắc bệnh tim mạch. Nếu đang sử dụng diclofenac thì nên ngừng ngay và thay bằng một thuốc khác nếu uẩn thi thoảng, có thể naproxen là một lựa chọn thích hợp.

Bs CK2 Trần Lâm